

Kungl. Djurgårdens förvaltning
Box 27138
102 52 Stockholm

Beslut

Datum 2017-09-18
Dnr 3.4.3-1954-2017

Ändring av skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Sommarsalongen vid Johannisberg, Djurgården 1:1, Stockholms stad och län

Riksantikvarieämbetet beslutar med stöd av 6 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen att skyddsbestämmelser enligt här bifogade förslag ska gälla för sommarsalongen vid Johannisberg.

Redogörelse för ärendet

Regeringen beslutade 1935-01-25 att byggnaden skulle utgöra statligt byggnadsminne och fastställde 2005-03-17 skyddsbestämmelser. Vid en genomgång av gällande skyddsbestämmelser har det framkommit att bestämmelserna gällande området kring byggnaden är otydliga. Byggnadsminnet har därför tydligt avgränsats på den karta som hör till beslutet.

Ett förslag till ändring av skyddsbestämmelserna remitterades 2017-05-15 till den förvaltande myndigheten Kungl. Djurgårdens förvaltning som inte haft något att erinra mot förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Knut Weibull efter föredragning av handläggaren Jan Karlsson. Även avdelningschefen Qaisar Mahmood och enhetschefen Emelie Nilsson har varit med om den slutliga handläggningen.

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Knut Weibull

Jan Karlsson

Bilaga:

Skyddsbestämmelser med bilaga

Kopia till:

Länsstyrelsen i Stockholms län

Stockholms stadsmuseum

Stockholms stad

RAÄ/Bebyggelseregistret

Förslag till ändring av skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Sommarsalongen vid Johannisberg, Djurgården 1:1, Stockholms stad och län

Skyddsbestämmelser

Byggnadsminnet omfattar byggnaden Sommarsalongen inom det område som avgränsats på bifogade karta (bilaga 1).

Följande skyddsbestämmelser ska gälla för byggnadsminnet:

1. Byggnadsminnet ska vårdas och underhållas på ett sådant sätt att dess utseende och dess karaktär bevaras. Området får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Inom området får inte vidtas sådana åtgärder med mark som minskar områdets kulturhistoriska värden.
2. Byggnaden ska vårdas och underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värden bevaras. Underhållet ska ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart.
3. Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
4. Byggnadens exteriör får inte byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras.
5. I rummen Sommarsalongen och Kammaren får inte stomme, planlösning eller ytskikt förändras.

Om det finns särskilda skäl får, enligt 7 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen, byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsbestämmelserna. Ansökan om tillstånd till sådan ändring lämnas på en särskild blankett till Riksantikvarieämbetet.

Begreppsförklaringar

Med *mark* avses den jord som omger byggnaderna med eller utan beläggning.

Med *vård och underhåll av byggnader* avses åtgärder för skötsel som behövs för att vidmakthålla en byggnads tekniska egenskaper och utseende. Underhåll avser både arbeten som måste göras vid upprepade tillfällen och speciella åtgärder som ska hålla byggnaden i gott tekniskt skick. Till underhåll räknas inte åtgärder som tillför en byggnad nya egenskaper, till exempel en ny kulör. Exempel på underhållsåtgärder är: ommålning, putslagning, lagning av tak och utbyte av skadade delar, dock inte omläggning av alla takytor eller omputsning av hela byggnaden.

Med *material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart* avses material och metoder som ursprungligen användes när en byggnad eller byggnadsdel uppfördes. I de delar av byggnadsminnet där kulturhistoriskt relevanta material fortfarande används får dessa inte

ersättas med andra material. Med metoder avses bland annat bearbetning av trä, framställning av fönsterglas och applicering av puts och färg.

Med *stomme* avses byggnadens konstruktiva/bärande delar såsom bjälklag, balkar, pelare, valv, takstolar, bärande ytterväggar och bärande innerväggar, murar, murstockar och grundkonstruktioner. Till stomme räknas inte de ytskikt som finns på bärande konstruktioner, till exempel putslager, färgskikt och golvmaterial.

Med *planlösning* avses det sätt rummen eller utrymmen i en byggnad är fördelade och belägna i förhållande till varandra. Med förändring avses till exempel rivning av väggar, trappor, upptagning eller igensättning av dörröppningar, ändring av kommunikationsvägar, rumsformer och rumsvolymer samt delning av rum med väggar eller bjälklag.

Med *fast inredning* avses det varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna. Fast inredning omfattar till exempel dörrar, fönster, lister, taklister, paneler, golvbeläggning, eldstäder och kakelugnar.

Med *ytskikt* avses samtliga lager, även underliggande, av färg, tapeter, puts liksom obehandlade ytor.

Motivering

Johannisberg är ett exempel på de sommarnöjen som byggdes upp på Blockhusudden i början av 1800-talet. Den ursprungliga delen av byggnaden har stora arkitektoniska och konstnärliga värden. I sommarsalongen och den anslutande kammaren är den ursprungliga påkostade 1830-talsinredningen till stor del bevarad. I kammaren finns en originaltapet bevarad under nyare vävspänning.

Kort historik och byggnadsbeskrivning

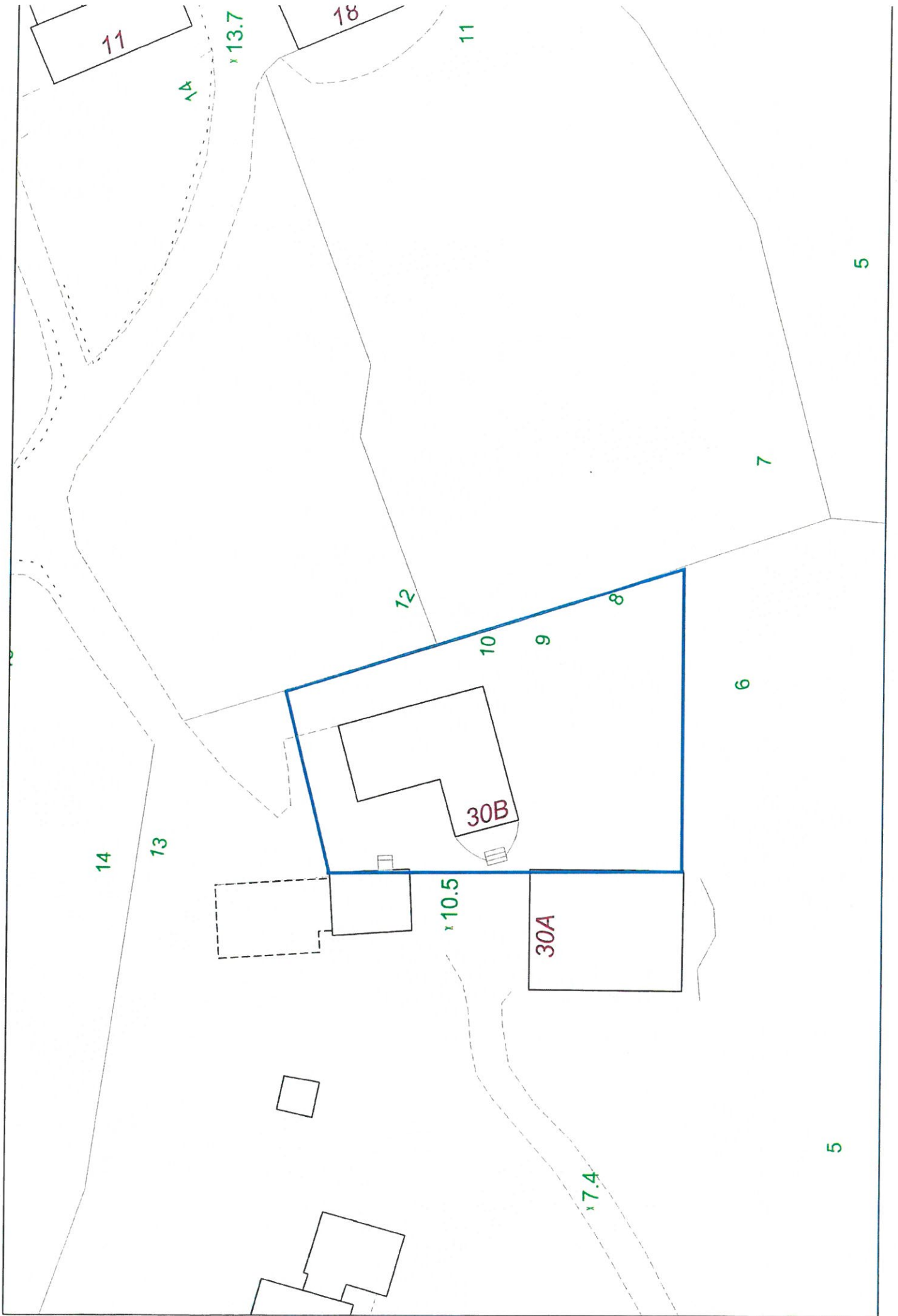
1806 fick tullinspektörerna på Stora sjötullen rätt att bygga sommarnöjen för uthyrning på Blockhusudden. Ett av dessa är Johannisberg som ligger på höjden ovanför tullhuset. Överinspektör Johan Trotzig fick 1808 besittningsrätt på tomten och uppförde där ett bostadshus. Johannisberg såldes 1834 till krigsrådet Carl Jacob Salomon som uppförde Sommarsalongen, ett lusthus och en köksflygel samt utförde en del upprustningsarbeten på huvudbyggnaden. Sommarsalongen uppges ha utnyttjats som gudstjänstlokal under denna tid. Huvudbyggnaden utökades ytterligare vid slutet av 1800-talet och försågs bland annat med rikt dekorerade glasverandor.

År 1935 förklarades Sommarsalongen som byggnadsminnesmärke.

Sommarsalongen hade ursprungligen i vinkel norrut en utbyggnad i en våning. Den revs 1976 och ersattes av en bostadsdel i en våning med inredd vind efter ritningar av slottsarkitekten Ragnar Jonsson. År 1998 genomgick byggnaden en omfattande ut- och invändig restaurering med bland annat konservering av 1830-talets tapeter.

Sommarsalongen sträcker sig i öst-västlig riktning längs med höjdens sydsluttning. I väster finns en veranda med plåtklätt tältformat tak. I norr finns en tillbyggd bostadsdel från 1970-talet.

Invändigt finns i den ursprungliga öst-väsliga byggnadskroppen en salong med tre stora fönster mot söder. Salongen har till stor del kvar sitt utseende från byggnadstiden på 1830-talet med bland annat franska originaltapeter. Öster om salongen finns en mindre kammare som också till stor del är i ursprungligt skick. Originaltapeterna i detta rum är dock skyddade bakom en nyare täckning.

SKYDDADE RUM

